ԽՈՐԴԱՐ

ՕՐԱԹԵՐԹ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԱԶԳԱՅԻՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ

Գ/ՆԻ 30 ՓԱՐԱՆ

Ը. ՏԱՐԻ 8 ՀԷՄԱԶԻՒԼ ԵՎՎԷԼ ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ ՄԱՅԻՍԻ 1877 Ն. Տ. ՄԱՅԻՍ 21 ԹԻՒ 2039

ԱԶԳԱՅԻՆ

Ուրբաթ օր Եզդ. ժողով ըստ մարուեցաւ Իզմալթիա Ամիճ. Ս. Պատրիարքի նախագահութեամբ եւ իբրեւ երկրագոյն երեսփոխան Ղազարոսեան Քրիստափոր Էֆէնտիի ատենապետութեամբ։

Ս. Պատրիարք Հայրը բացման ճառը խօսելով առաջարկեց որ՝ թէեւ Ազգ. ժողովը գացած է, բայց ներկայ քաղաքական պարագաներու ներքեւ կատի առնելով վիճակը՝ ժողովը չընդունէ այս առաջարկութիւնը վասն. Սահմանն բացայայտ մեկ ատենապետութեանը վրայ, որով մանաւանդ ասանկ պարագաներու մէջ ժողովին բաց գտնուելու օգտակարը կը բացատրէր։

Ազգ. ժողովոյ կանոնագրութեան երկրորդ յօդուածը կը տրամադրէ որ՝ ժողովին առաջին գործն ըլայ նորընտիր երեսփոխանաց ընտրութեանց վաւերացումը և յետոյ մայր դիւանի ընտրութիւնը՝ եթէ ժամանակը ներէ։

Վարչութիւնը նորընտիր երեսփոխանաց այն տեղեկագիրները քերեր է, որոց ժամ յառաջ վաւերացումը կուզէ, իսկ այն տեղեկագրերը՝ որոց վաւերացումը չուզեր՝ ետ թողեր է՝ ատոնց կանոնական հանգամանքները դեռ չատուգեցի ըսելով։ Ասոր վրայ ժողովականք սկսեր են ջերմ վիճաբանութեան, որով մայր դիւանի ընտրութիւնը ետ մնալով՝ որոշուեր է ութ օրէն ժողով հրաւիրել և մայր դիւանի ու նախագահ ընտրել։

Մեք ապիկ առաջ ըսած էինք թէ ոչ ներկայ քաղաքական ժողովը ինքզինք ազգային քաղաքական ժողով ընդունելու տեղ՝ ուղղակի աղակոչի քաղաքական ժողով ըմբռնած է և ինչ որ ներելի չէ ընել վարչութեան մը իբրեւ ժողով, սա կընէ իբրեւ կուսակցութիւն և իրաւունք ալ ունի, վասն զի ինչ որ ալ ընելու ըլլայ՝ բոլոր իր գովը պիտի ծնայ և երբէք անվստահութեան քուէով մը առտաճէ չպիտի ձգուի. ինչպէս որ այս անգամ ալ իր քովը ծնաց երեսփոխանութիւնը իր ձեռքը խաղալիկ ընելով ուզածին ընտրութիւնը փութթայնելն և չուզածինը յետաձգելն։

Այս վարչութիւնը երբոր երեսփոխանական ընտրութեանց հրահանգը ղրկեց թաղերուն իր կողմէն ալ մէկ մէկ առաջ ղրկեց, որպէս զի ընտրութեանց վրայ հսկելու պատրուակին տակ՝ լենդիր յարուցանէն այն ընտրութեանց դէմ, որոց արդիւնքը գործերնուն չէր գար։ Այս միջոցը ձեռք առնելով հանդերձ վարչութիւնը չէ յաջողեցաւ ընտրութեանց վրայ աղդեցութիւն բանեցնել և ազգային ժողովը ազակոչմեանններ բոլ լեցնել։

Ուրեմն ի՞նչ կրնար ընել յառաջոյն տեղեկագրերը ետ ձգելէն զատ։

Թերևս քանի ընթերցողք թէ վարչութիւնը ինչո՞ւ այդչափ յառաջ երթայ կուսակցական ոգւոյն մէջ և այս աստիճան ապօրէն մեքենայութեանց դիմէ. —վարչութիւնը մեծ պատճառ ունի այսպէս ընելու, վասն զի իր պատիւը այդ միջոցներ պիտի ապահովի։

Վարչութիւնը յայտնի է ամենուն թէ պատրիարքարանի պաշտօնէից ամենականները չափն աւելի չռայլութեամբ աւելցուց և ինքն ալ չը կրնալով այդ յաւելուածները վճարել՝ պարտքի տակ ոկաւ տոկալ, բայց ինչ որ ալ բլլայ պարտքին գումարը՝ վարչութեան պատիւը կը պահանջէ՝ որ իր որոշամբը պաշտօնէից ամենականայ ը[illegible] դային ժողովին ընդունել տայ. այդ ընելէն ետքը՝ դիւրին է պարտք ձգելով փախչիլ և գալիք վարչութեան թողուլ իր բացած մեծ ծախքը գոցելու մեծ հոգը։

Այդ չռայլ յաւելուածն ընդունել կամ մերժել ժողովոյն սոյն բացման առաջին գործն է. ուստի եթէ նորընտիր ձախակողմ երեսփոխանաց վաւերացումը քանի մը նիստ ետ ձգելու բլլայ՝ ժողովը կրնայ մեծ ծագոյն քուէով այդ յաւելուածն ընդունիլ. անկէ ետքը թողնորընտիր ձախակողմ երեսփոխանները դան և գալ տարուան սպասեն այդ մասին քուէ տալու. ահա ասոր համար է որ վարչութիւնը նորընտիր երեսփոխանաց տեղեկագրերը ետ ձգեր է։

Սակայն պիտի յայտնի արդեօք վարչութիւնը իր այդ նպատակին հասնիլ. —անկարելի է այդ. այլ նորընտիր երեսփոխանները պիտի գան իրենց առաջոր բռնելու և վարչութեան դէմ յաւելուածը մերժելու. ատով վարչութիւնը պիտի հրաւարի եղեր, ո՛րու հետ, մինչ վարչութեան մը հրաժարելն տեղի չը տալու համար՝ ամառուկը պարտքի տակ ճնշելու և վերջը յանուն ազգին երամեանները և պալեանները ղրկելու մուրացիկ թիւն մուրալու է. պատիւը ճանչցող ազգ մը և ամեր երեսփոխանները մուրալու նուաստութիւնը չեն կրնար ընդունիլ. այլ եկամուտը ծախքին հետ հաւասարակշռելով պատուաւոր կապրին. մեր երեսփոխանութիւնն ալ այլ ևս չը կրնար նորէն մուրալ է այսչափ մուրալնիս. մեր պատրիարքարանը շատ դրացի պէտք ունի եղեր. թէ որ ատակ ունինք շատ գրացիր կը բբնենք, թէ որ չունինք՝ ատոնք նիս վերմակնուս չափ կերինցնենք։

Այն ազգը՝ որ իր ներքին գործքը հաւասարակշռած չէ, այն բան մը բրած չէ. ուստի մեր սոյն երեսփոխանութեան այս չլլանին առաջին գործը պիտի բլլայ ներկայ հաւասարակշռութիւն և կեդրոնական վարչութեան մը հաստատութիւն։

Զարմանալի է արդարև այս աշխարհիս ընթացքը. կան մարմիններ՝ որք վտառաւոր գործ մը տեսնելու համար ամեն ճիգ կը թափեն, բայց բաղդը արգելքներ յարուցանելով չը թողուր որ վտառաց պտակը բոլորուի ճակատնին. կան մարմիններ ալ՝ որոց համար կարծես բաղդը ամեն ճիգ կը թափէ վտառաց պտակը գլուխնին դնել և իրենք չընդունելով զայն անխելքութեամբ կը մերժեն։

Ներկայ վարչութիւնը այս երկրորդ կարգէն բլլալ որոշած է կարծես՝ կեդրոնական վար-

ՎԱԽՏԱՆԳԻ ԹԱԳԱՎՈՐ

Հրատարակվում է ամեն կիրակի

Հասցե՝ Թիֆլիս, Վերին Սիոնի փող. № 2

Հեռագրական հասցե՝ Թիֆլիս, Հայաստան

Հեռախոս № 1-18

Տարեկան բաժանորդագին՝ 6 ռուբլի

Կես տարվա բաժանորդագին՝ 3 ռուբլի

Առանձին համարի գինը՝ 5 կոպեկ

Ձեռագրերը չեն վերադարձվում

Հրատարակչական գրասենյակը բաց է ամեն օր՝ առավոտյան ժամը 9-ից մինչև երեկոյան ժամը 5-ը

Հրատարակչական գրասենյակում ընդունվում են նաև բաժանորդագրություններ

Հրատարակչական գրասենյակում ընդունվում են նաև բաժանորդագրություններ

Հրատարակչական գրասենյակը բաց է ամեն օր՝ առավոտյան ժամը 9-ից մինչև երեկոյան ժամը 5-ը

Ձեռագրերը չեն վերադարձվում

Տարեկան բաժանորդագին՝ 6 ռուբլի

Կես տարվա բաժանորդագին՝ 3 ռուբլի

Առանձին համարի գինը՝ 5 կոպեկ

Հասցե՝ Թիֆլիս, Վերին Սիոնի փող. № 2

Հեռագրական հասցե՝ Թիֆլիս, Հայաստան

Հեռախոս № 1-18

Հրատարակվում է ամեն կիրակի

ՀԱՅԱՍՏԱՆ

ՎԱԽՏԱՆԳԻ ԹԱԳԱՎՈՐ

ՀԱՅԱՍՏԱՆ

Հրատարակվում է ամեն կիրակի

Հասցե՝ Թիֆլիս, Վերին Սիոնի փող. № 2

Հեռագրական հասցե՝ Թիֆլիս, Հայաստան

Հեռախոս № 1-18

Տարեկան բաժանորդագին՝ 6 ռուբլի

Կես տարվա բաժանորդագին՝ 3 ռուբլի

Առանձին համարի գինը՝ 5 կոպեկ

Ձեռագրերը չեն վերադարձվում

Հրատարակչական գրասենյակը բաց է ամեն օր՝ առավոտյան ժամը 9-ից մինչև երեկոյան ժամը 5-ը

Հրատարակչական գրասենյակում ընդունվում են նաև բաժանորդագրություններ

ՀԱՅԱՍՏԱՆ

ՎԱԽՏԱՆԳԻ ԹԱԳԱՎՈՐ

Հրատարակվում է ամեն կիրակի

Հասցե՝ Թիֆլիս, Վերին Սիոնի փող. № 2

Հեռագրական հասցե՝ Թիֆլիս, Հայաստան

Հեռախոս № 1-18

Տարեկան բաժանորդագին՝ 6 ռուբլի

Կես տարվա բաժանորդագին՝ 3 ռուբլի

Առանձին համարի գինը՝ 5 կոպեկ

Ձեռագրերը չեն վերադարձվում

Հրատարակչական գրասենյակը բաց է ամեն օր՝ առավոտյան ժամը 9-ից մինչև երեկոյան ժամը 5-ը

Հրատարակչական գրասենյակում ընդունվում են նաև բաժանորդագրություններ

ԽՎԱՅՎԱՆ ՎՂՋԻ ՎՈ ՑՈՒՆԻ ՂՈՂՄԻՎՍԿՅԱՆՎՈ ՑՍՈՈՒՅՍ

Ի ՄԱՐԴԿԱՅԻՆ ՀԱՎԱՔՈՒՄ ՄԱՍՆԱԿՑՈՒԹՅԱՆ ՀԱՐՑԻ ՇՈՒՐՋ

Ինչպես հայտնի է ընթերցողներին, Խվայվանի վղջի ու ցունի ղողմիվսկյանների միջև գոյություն ունեցող հողային վեճը վերջին տարիներին սրվել էր մինչև այնպիսի աստիճան, որ նրանց միջև ամեն տարի գարնանը և աշնանը տեղի էին ունենում արյունահեղ կռիվներ։ Ամեն տարի մի քանի մարդ էր զոհվում այդ կռիվների ժամանակ։ Ամեն տարի մի քանի տասնյակ մարդ էր հաշմանդամ դառնում։ Ամեն տարի մի քանի տասնյակ ընտանիքներ էին զրկվում իրենց կերակրողներից։ Ամեն տարի մի քանի տասնյակ ընտանիքներ էին դատապարտվում սովի ու թշվառության։

ՏՕՔԹԷՕՐ ՃԷԼԱԼԵԱՆ

Մասնաւոր դարմանիչ գաղիական ախտից, միզանցքափորփոքմանց և անբողջ ծնընդական գործարաններու վերաբերեալ հիւանդութեանց։

Տօքթէօր Ճէլալեան էֆէնտին բարիզի և պէլճիքայի բժշկական դպրոցներուն մէջ թէ աշակերտութեանը միջոցին և թէ վկայեալ բժիշկ անուանվելէն վերջը յատուկ աշխատութիւն տուած ըլլալով ինչեալ կարգի հիւանդութեանց, կը ծանուցանէ, որ ամէն երկուշաբթի չորեքշաբթի և ուրբաթ օրերը ժամը 6էն մինչև 11 պահչէ քարու Համիտկէ թիւրպէսիին կարդը Սինապեան վիչէն էֆէնտիին իքի գաբուլու դեղարանը թիւ 32. իրեն դիմող հիւանդները պիտի ընդունի. նաև չաբթայն միւս օրերն ալ ժամը 6էն մինչև 10 բերա քայլօնճի դուլուքի կից թարլապաչի ճատաէսին 117 թիւ իր բնակարանը։

—

Տ. ՆԱՀԱՊԵՏԵԱՆ ԴԵՄԱԴՐԻՉ

Պատիւ ունի ծանուցանել որ ճարտարապետական շինուածոց ամեն տեսակ գծագրութիւններ, արաբական և եւրոպական զարդածներու (օռնըման) վերաբերեալ գծագրութիւններ յօրինելու, նաև երկրաչափութեան վերաբերեալ որ և է աշխատութիւններ ընելու պատրաստ է։ Նոյնպէս պատկերահանութեան մասին լուսանկարկ և քարաքաղէմ կենդանագիրներ և ընդօրինակական (բէբրոքիվի) գծագրութիւնները դոհացուցիչ կը կատարէ։

Վերոգրեալ գծագրութեան ամէն ճիւղերուն համար թէ վարժարանաց մէջ և թէ ի մասնաւորի դասախօսելու պատրաստ է։

Ջինքը տեսնել ուզողը բացի ուրբաթ և կիւրակէ օրերէ կրնայ գտնել նաֆիայի մէջ բէսամ օտասին, միւս ժամանակներըը Սամաթիա իր բնակարանը։

—

ՏՕՔԹՕՐ ՄԱՐՔԵՐ

Վիէննա մէքթէպլէրինէ պէշ սէնէ մուդաւաոէմ Շիւլօմա ալմըշ վէ պիր չօղ էվ ոպա խաստիանէլէրտէ բրօվա իթմիշ օլան տօքթօր Մարքերը՝ պու ախֆա պէ յօղունտա գիւլէ գաբուսունտա Հէնտէք սօգաղընտա 34 նիւմէրօլու քէնտի խանէսինտէ հէր կիւն տաղի 3–5է քաղպտան մտտտա ֆագտաղ տըր։

Տօքթօրը միւմայիլէյհ հէր կիւն գալաթատա վօյվօտա գարշըսընտա Բօլօնէզ էճզախանէսինտէ սաաթ 7–9ա գատար պուլուն ուպ հէր նէվի խաստալարա պագտաճագ տըր։

Պունտան մատտա վագըմ-լարտա պալէատէ պիքը ղլունան խանէսինտէ պուլունուր։

Միւմայիլէյհ տօքթօր, ճէրահէդ վէ էպէլիք վէ բահիմ իւֆիւնէթի, գանը վէ գուրու պասուր, սըթմա, կէօյիւս, տէրի խաստալըղը, ֆրէնկի վէ օնտան գալմա գուլագ, պուրուն կէօղ վէ ըահիմ վէ եէլլէրի նէ գատար էսկի օլսա բէհրիզվէդ ազ վագըթ պատ"ջնտա տէֆ իտէճէք, վէ պէլ սօսգուլուգ եէնի վէ էսկի քէնտի ալէտթընտա օն տէֆտատա տէֆ խաէհէյլիի իլան էյլէր։

Դեվամ. 9

ՏՕՔԹՕՐ Ա. ԱՐԱՊԵԱՆ

Պատիւ ունի ծանուցանել արդոյ հասարակութեան որ՝ կայսերական Հիւանդանոցայ մէջ երկար տարի գործնական ծառայութեամբ անցընելէ վերջը՝ այս անգամ Պօլիս դարձած և իւր բնակութիւնը հաստատած է իսկիւտար վանքին այգին Ա.հէյ Մինաս փողոց թիւ 1 տունը, ուր ամեն օր ժամ 5էն մինչև իրիկուն կրնան պինքն ուզողները գտնել ամեն տեսակ հիւանդութիւնք գարմանելու համար։

ԻԼԱՆ

ՄԻՀՐԱՆ ԱՐԻԿԵԱՆ

Եաղճը խանըճնտա իւսթ գաթատա21 նիւմէրօլու օտատա Հաֆիթատա հէր կիւն եօղլենաէն սօնրա թալիպ օլանլարա լման լէմտաֆիէթ պէ յանը թիւրքի թատիմ վէ չակիրտանը հէր վէճհլէ խօշնուտա իտէճէք ափը

—

ՆՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՄԱՌՕՏ

Ընդհանուր գատմուիւն Դարոցայ Համա

—

ՀԻՆ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ

Կարկեղոնացւոց, Ծունեց, Հռոմայեցւոց և Հայց

Մասն Բ.

յօրինեաց

Մ. Մամուրեան

Ա.յս ընտիր և ամենակարեւոր դասագրքին Բ. մասը որ 400 երեսէ կը բաղկանայ, ատարտած և պօլիս հասած ըլլալով կը ծախուի եէնի–ճամ Զիվինկիրլէր ճատաէսի թիւ 2 Ս. Ղ. և եաղմաճեան գրատունը, և ուրիշ գրավաճառաց քով։

Գին 2 ֆրանք 50 ամթիւ։

ԱԶԴ

ԵՐԿՕՇԱՒ ՎԱՐԺԱՐԱՆ

ԵՐԻՑԵԱՆ

Ցերեկեայ և գիշերօթիկ

Կէտիկ–փաշա Համամ վողոց

Թիւ 19

Ոչն հաստատութեան ձեռնարկելու խորհուրդը յղացած օրերընէս ի վեր զգին չարունակ բարեկարգ վիճակի մը հնթարկելու համար բաւական ծախսուց պէտքը հեռատեսելով չուզեցինք առաջին անգամ արտաքին շլացուհիներով ու խել մը անհիմն տութիւն ներով յայտարարութիւններ ընել. որ գուցէ անբաւական գտնուելով չը յաջողիմք ու հասարակութիւնը խափած ըլլանք։ Այլ լաւ համարեցինք տակաւ առ տակաւ յառաջ վարել նպատակնիս, ու վերջէն վայլել։

Գոհ եմք որ մեր սա փորձին մէջ խարուած չը գտնուցանք. զի այսօր հաստատութիւնս իր եռամեայ շրջանին մէջ թէ՝ հեռատար և թէ՝ մօտակայ թաղերէ հոն յաճախող ուսանողաց թիւն հետզհետէ աւելնալուն պարտաւորեցանք աւելի տանը կից աւելի ընդարձակ և օդաւէտ տուներ փոխադրել։

Այս մասին մեր ընորհակալութիւնք կը յայտնեմք պատուարժան ծնողաց, որոնք աւելի մեր գործին քան թէ մեր խօսքին համոզուած են և կը քաջալերեն զմեզ յարատեւ պահելու այն նուիրական յարկս յօգուտ Հայ մանկտւոյն։

Վարժարանիս մէջ կատարելագործին հետևեալ ուսմունք և լեզուագիտութիւնք։

Հայ. Գաղղ. Անգ. և Տաճ. լեզուք. մաթեմատիկա բոլոր ճիւղերն, Աչխրհ. երկք մասնրոցին համր տախտակներու վրայ գծագրութեամբ վարժեցուլ. Աղդ. Պատ. Քրիստոնէական ուսումն՝ քան գատանութեան Հայ. Լուսաւորչական Ս. Եկեղեցւոյ, Եւրոպական նօթա, Գծագ. Գեղագ. դաչնակ, աղջկանց համար ասեղնագործ, տասը տեսակ մատքնայով կար, ձևելու և ծաղիկ չինելու արհեստք։

Հակառակ այսչափ ուսմանց և լեզուագիտութեանց, վճարմունք գոհացուցիչ են ամեն աստիճանի ծնողաց։

Փոքրիկ մանկանց համար, ամսաթոշակ մէկ քսաննոց թղթադրամ։

Ուսումնարան մտնողներու համար երկու քսաննոց թղթադրամ։

Դաշնակի համար երկու քսանոց թղթադրամ։

Գիշերօթիկներու համար երկու հարիւր յիսուն ղ. ընթացիկ դրամ։

Պարագ կ' համարիմք և ծանուցանել թէ մեծարգոյ ծնողք և ուսանողք կրնան զմեզ ամեն օր կէս օրէն վերջը նոյն յարկը գտնել և ընդարձակ տեղեկութիւն առնուլ։

Հիմնադիր–Տեսուչ

Թ. Փափազեան

1877 Ապրիլ 6

Երէցեան վարժարան

—

ԽՐԱՏՔ ԸՆՏԱՆԵԱՑ

ԱՄՈՒՍՆՈՒԹԻՒՆ

ՈՐԴԻՔ ԸՆՏԱՆԻՔ

Թարգմանեաց

Յակոբոս Կ. Սրապեան

Տպագրութիւն յԱրմաշ

Մէյնան Շալոնի նշանաւոր այս գործը Արմաշի վանուց աշակերտներէն մին թարգմանած, և վանուց Հայրն ալ մեր աղգայնոց խիստ յարմար գտած ըլլալով տպագրութեամբ ի լոյս ընծայեր է։

կը ծախուի Յ. Գալաֆեան գրատան մէջ գին 1 ֆրանք։

ԴՐԱՄԱԿԱՆ

ՄԱՑԻՍ 7 ՇԱԲԱԹ

Հինգնոց	117—00
Մէթալիք	117—00
Մէճիտիյէ	106—00
Պղինձ	178—00
Ամպ. վրա	109—30
Բօլ	89—00
20 ֆրանգ	87—31
Ռուպիյ	51—25
Թղթադրամ	180—20

—

Լօնտրա 2 մայիս

Էսհամը ուժումի	8–05

Բարիզ 2 մայիս

Էսհամը ուժումի	8–10

—

Գօնսօլտ

09–12	*բացվե.*
09–13	*բարձր*
09–10	*ցած*
09–13	*դոցվ.*

ԽՄԲԱԳԻՐ
ՏԷՐ ԵՒ ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՈՒ
ՕԳՈՍԷՆ ԽՕՃԱՍԱՐԵԱՆ

Ի ՏՊԱՐԱՆԻ Օ. ԽՕՃԱՍԱՐԵԱՆ
Եուսուֆեան խան վերի յարկ
թիւ 7